Hlinkova garda (Železná päsť národného socializmu na Slovensku) :)

Vlajka Hlinkovej gardy

Logo Hlinkovej gardy

Branná organizácia pôsobiaca v rokoch 1938-1945.

Názov „garda“ nadväzoval na historicky známe organizácie slovenských dobrovoľníkov z rokov 1848/1849 a prevratu roku 1918. Prívlastkom „Hlinkova“ sa hlásila k osobe Andreja Hlinku (1864-1938), ktorý nemal nijakú účasť na jej vzniku. V súvislosti s prípravou autonomistickej manifestácie dňa 5. júna 1938 sa objavila myšlienka založiť ochranné gardy. Prvá skupina HG sa vytvárala bez príkazu vedenia Hlinkova slovenská ľudová strana (HSĽS) ako spontánny prejav časti mladej generácie nespokojnej s existenciou politických strán. Po vyhlásení autonómie Slovenska 6. októbra 1938 počet jej členov prudko stúpal. Príčina bola politická kríza, pasivita armády a četníctva po *Mníchovskej dohode* a odhodlanie chrániť autonómiu a celistvosť Slovenska najmä proti maďarskému revizionizmu. Ochrannú ruku nad HG držal Karol Sidor, ktorý ubránil jej existenciu pred konzervatívnym krídlom HSĽS (Jozef Tiso (1887-1947), J. Buday, J. Sivák). V polovici októbra 1938 HG prešla pod velenie armády. Nariadením autonómnej vlády z 28. októbra 1938 sa stala jedinou brannou polovojenskou organizáciou. Až do začiatku roku 1939 nebola vyzbrojená. Zmeny v postavení HG nastali po vzniku prvej Slovenskej republiky 14. marca 1939. Nariadenie z 21. decembra 1939 ju vyhlásilo za polovojenskú organizáciu s dobrovoľným členstvom. Definitívne miesto HG určil až zákon z 5.júla 1940. Najvyšším veliteľom HG sa stal prezident Jozef Tiso ako najvyšší predstaviteľ brannej moci štátu. Praktickú pomoc nad HG mal hlavný veliteľ (1938-1939 Karol Sidor, 1939-1940 Alexander Mach, 1940 F. Galan, 1940-1944 Alexander Mach, 1944-1945 O. Kubala). Nižšie články tvorili župné, okresné a miestne veliteľstvá. HG usporadúvala aj kultúrne akcie. Od salzburských rokovaní v júli 1940 úplne prešla do rúk slovenských pronemeckých radikálov. Plnila bojové a bezpečnostné úlohy, strážnu službu v pracovných táboroch, podieľala sa na organizovaní deportácií židovských obyvateľov[1]. Rozkazom hlavného veliteľstva HG z 21. septembra 1944 boli vytvorené Pohotovostné jednotky HG (PO HG). Okrem nich vznikli poľné roty HG na princípe dobrovoľnosti. Ich cieľom bolo udržať poriadok a bojovať proti povstalcom. Od októbra do novembra 1944 boli HG, polícia, žandárstvo, Hlinkova mládež a Slovenská pracovná služba podriadené ministerstvu národnej obrany. To umožňovalo zaradiť občanov na základe povolávacieho rozkazu do ktorejkoľvek z uvedených organizácií. Časť PO HG spoločne s nemeckými ozbrojenými jednotkami zasiahla do bojov v povstaní roku 1944 i po ňom proti partizánom. Asistovala pri popravách v Nemeckej a Kremničke. Dejiny HG sa skončili príchodom sovietskych vojsk, po ktorom nasledovali retribúcie.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Príslušníci Hlinkovej gardy šikanujú Lipu Bauma počas deportácií Židov v Stropkove

[1] Napríklad dňa 25. marca 1942.

Hlinkova slovenská ľudová strana, História Slovenska (Dejiny Slovenska) - 09.časť – Snaha o slovenskú autonómiu do roku 1938, História Slovenska (Dejiny Slovenska) - 10.časť – Slovenský štát (Prvá Slovenská republika) 1939-1945

- **Dušan Škvarna, Július Bartl, Viliam Čičaj, Mária Kohútová, Róbert Letz, Vladimír Segeš, *Lexikón slovenských dejín*, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1997, ISBN 80-08-02478-X**
- **https://zurnal.pravda.sk/spolocnost/clanok/447929-ludia-musia-byt-ostraziti-zlociny-nacizmu-n-smu-byt-zabudnute/**

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania